



## Gent lanceert pilootproject rond noodspiraal: Apothekers spelen hierbij een sleutelrol!

*Doe jij mee?*

*Wist je dat een noodspiraal doeltreffender is dan de noodpil? In Gent krijgen vrouwen daar nu sneller toegang toe – mét een belangrijke rol voor de apotheker. Ontdek hoe jij kan bijdragen aan dit belangrijke initiatief.*

### AUTEUR

- Apr. Nele Schoenmaekers, projectcoördinator beroepsontwikkeling KOVAG

### Pilootproject

In Gent is begin juni een nieuw pilootproject van start gegaan rond het gebruik van het **noodspiraal** als vorm van noodanticonceptie. Het initiatief komt van Stad Gent en vzw LUNA abortuscentrum, in samenwerking met de vier Gentse ziekenhuizen, de Huisartsenvereniging Gent en KOVAG. Apothekers zijn vaak het eerste aanspreekpunt voor vrouwen met vragen over noodanticonceptie, waardoor het belangrijk is om mee te werken aan dit project.

Dat blijkt ook uit de cijfers: in 2022 werden in Gent meer dan 4.200 noodpillen afgeleverd. Toch is de klassieke noodpil lang niet altijd de beste oplossing. De pil werkt enkel als ze wordt ingenomen vóór de eisprong en haar effectiviteit kan verminderen bij vrouwen met een hoger lichaamsgewicht of bij het gebruik van bepaalde medicatie. Hierdoor raken elk jaar toch vrouwen ongewenst zwanger, ondanks het gebruik van de noodpil.

### 💡 Wat houdt het project in?

- **Wat?** Vrouwen die onbeschermd seks hadden en een zwangerschap willen voorkomen, kunnen voortaan in Gent **vlot een noodspiraal laten plaatsen**.
- **Wie?** De vier Gentse ziekenhuizen (UZ Gent, AZ Sint-Lucas, AZ Jan Palfijn en AZ Maria Middelaers), vzw LUNA, apothekers en binnenkort ook huisartsen werken samen om dit mogelijk te maken.
- **Waarom?** De noodpil werkt enkel vóór de eisprong en kent beperkingen qua effectiviteit en bijwerkingen. Een noodspiraal werkt **ook na de eisprong** en is tot vijf dagen na het seksueel contact inzetbaar. Bovendien biedt het een langdurige bescherming van 5 tot 10 jaar.

Het **noodspiraal** is een minder gekend, maar aanzienlijk effectiever alternatief. Wanneer het binnen vijf dagen na het onbeschermd seksueel contact wordt geplaatst, voorkomt het dat een eventuele bevruchte eicel zich kan innestelen in de baarmoeder. Bovendien biedt het langdurige bescherming, tot wel tien jaar, net als een klassiek spiraal. Toch weten veel vrouwen niet dat dit alternatief bestaat, of botsen ze op praktische drempels zoals lange wachttijden voor een afspraak bij een huisarts of gynaecoloog.

Het Gentse pilootproject wil precies die drempels wegwerken. Vrouwen die zich melden bij een apotheek of andere zorgverlener krijgen voortaan duidelijke informatie over het noodspiraal, samen met een folder en een verwijzing naar de website [www.noodspiraal.be](http://www.noodspiraal.be). Via die site kunnen burgers correcte informatie terugvinden en zelf een afspraak maken bij één van de vier Gentse ziekenhuizen of bij het LUNA abortuscentrum. Deze partners engageren zich om binnen de vijf dagen een spiraal te plaatsen. In het najaar wordt het netwerk nog uitgebreid met deelnemende huisartsen. Voor apothekers betekent dit dat we een sleutelrol spelen in het doorverwijzen en informeren van vrouwen in een vaak emotioneel beladen moment.

### 🌸 Wat wordt er van de apothekers verwacht?

- Informeer patiënten actief over het **noodspiraal als alternatief** voor de noodpil.
- Overhandig de informatiefolder en verwijs naar [www.noodspiraal.be](http://www.noodspiraal.be).
- Je helpt vrouwen om een geïnformeerde keuze te maken, eventueel door samen te bekijken in welke fase van hun cyclus ze zich bevinden.
- Registreer je acties door het inscannen van de nieuwe CNK code: 5522-248

### Wat kan je doen als apotheker?

Voorbijе weken werden de Gentse apothekers actief geïnformeerd over dit project. In mei werd een gerichte opleiding gegeven voor apothekers met inhoudelijke, wetenschappelijke onderbouwde informatie over de richtlijnen in verband met noodanticonceptie en het noodspiraal, met aansluitend een voorstelling van het pilootproject.

*Wens je als apotheker deze webinar te herbejken?* Dit kan [hier](#).

Daarnaast ontvingen alle apotheken uit ELZ Gent begin juni een envelop met promotiemateriaal voor dit project. In deze envelop kunnen ze een poster terugvinden om burgers te informeren en een flyer om patiënten te sensibiliseren en correct door te verwijzen. Via het scannen van de QR code op deze flyer komt de patiënt terecht op de nieuwe website: [www.noodspiraal.be](http://www.noodspiraal.be)

*Wil je de flyer digitaal raadplegen?* Dan kan [hier](#).

Ondertussen werd ook een CNK code geactiveerd om jouw acties als apotheker te registreren. Het bijhouden van je ondernomen acties is belangrijk, zodat men later aan de slag kan met deze cijfers en de meerwaarde van het project kan aangetoond worden.

Bij de vraag naar een noodpil, informeer je de patiënt over alle mogelijke opties en geef je advies over de noodzaak van noodanticonceptie. Indien je een sensibiliserend gesprek met de patiënt voerde, een flyer meegaf of de patiënt hebt doorverwezen voor de plaatsing van een noodspiraal, scan dan deze barcode!

### **Hoe kan je deze CNK code praktisch gebruiken?**

- 1) Geef in je softwareprogramma bij producten deze CNK code in, en druk vervolgens enkele labels af met deze barcode. Kleef deze barcode op jouw computerscherm. Zo kan je, tijdens het informeren van de patiënt, gemakkelijk de CNK code terugvinden en ingeven op naam van de patiënt.
- 2) Geef in je softwareprogramma bij producten deze CNK code in, en druk vervolgens enkele labels af met deze barcode. Kleef de barcode vervolgens op de ontvangen flyers. Zo kan je de barcode/flyer snel en eenvoudig inscannen op het moment dat je een flyer aflevert aan de patiënt.

**CNK 5522248 - X022 Sensibilisatie noodspiraal**



Als apotheker kan je een groot verschil maken: door actief te informeren, correcte en genuanceerde uitleg te geven, en de juiste kanalen aan te reiken, bied je vrouwen een bredere keuze aan in hun zoektocht naar betrouwbare noodanticonceptie.

Wil je meer informatie omtrent dit project of wens je nog materialen te ontvangen? Neem dan gerust contact met ons op via [beroepsontwikkeling@kovag.be](mailto:beroepsontwikkeling@kovag.be)

### **Onder 4 ogen**

Het bespreekbaar maken van seksuele gezondheid, zoals bij het adviseren van noodanticonceptie, vraagt om een zorgvuldige benadering.

SENSOA ontwikkelde de **‘Onder 4 Ogen’ gespreksmethode** om seksualiteit en seksuele gezondheid op een respectvolle manier **proactief** ter sprake te brengen, in 4 eenvoudige stappen. Door open te staan voor gesprekken over seksuele gezondheid en proactief naar het welzijn van de patiënt te peilen, kun je als apotheker laten zien dat je beschikbaar bent om naar haar verhaal te luisteren. Een respectvolle en open houding geeft de patiënt de ruimte om eventuele zorgen te delen, wat de weg kan openen naar verdere multidisciplinaire begeleiding. **SENSOA** en **VIVEL** lanceerden recent een online cursus over de ‘Onder 4 Ogen’ gespreksmethode. Deze online cursus is gratis beschikbaar en geaccrediteerd op het [platform van VIVEL](#). Je moet wel even een account aanmaken.